

*Пошук Катерина Сергіївна,
Національний університет «Острозька академія»*

ВИСВІТЛЕННЯ ГЕНДЕРНИХ ПИТАНЬ З ТОЧКИ ЗОРУ ЛІНГВІСТИКИ

Протягом останніх років все частіше з'являються публікації, що висвітлюють гендерну проблематику. У зв'язку з цим додаткового наукового дослідження потребує проблема специфіки обирання мовних засобів для висловлювання чоловіками та жінками, адже на сьогодні в науковій літературі трапляються припущення, що чоловіки та жінки послуговуються різними мовними засобами у подібних комунікативних ситуаціях.

Актуальність наукового дослідження в руслі гендерної лінгвістики визначається загальним спрямуванням цієї галузі мовознавства на встановлення особливостей мовної й мовленнєвої поведінки людини взагалі, та її гендерних особливостей. Вивчення таких розбіжностей у особистісному мовленні є актуальним, оскільки дозволяє простежити, як мовна характеристика людей різної статі відображає комунікативні стереотипи, що вже існують.

Об'єктом дослідження є статті американського часопису «US News & World Reports», що відтворюють ситуації формального міжгендерного спілкування.

Предметом аналізу є лексичні й стилістичні мовні особливості авторів-чоловіків і авторів-жінок, типові для гендерної комунікативної поведінки.

Метою статті є аналіз лексико-стилістичних мовних особливостей авторів-чоловіків і авторів-жінок та вивчення мовної поведінки статей.

Гендерний аналіз був започаткований у 70-х роках ХХ століття у британській (М. Адлер, Р. Макаулей, С. Ромейн) та американській лінгвістиці (Д. Камерон, Р. Лакофф). Протягом останнього десятиріччя гендерна проблема активно досліджується й у вітчизняному мовознавстві (О.Л. Бессонова, О.Л. Козачишина, А.П. Мартинюк, К.В. Піщікова, О.М. Холод та ін.). Більшість мовознавців вивчають лише певні аспекти гендерних особливостей: переважно фонетичні

(В. Лабов, Р. Макаулей, Р. Шай) та граматичні (В. Вольфрам, Р. Фасольд, Дж. Холмс), а також відмінності в реальному спілкуванні (Д. Камерон, Дж. Коутс, П. Ніколс, П. Фішман).

Сучасна лінгвістика виходить з положення про те, що *гендер* – це причина того, що чоловіки та жінки по-різному використовують мову («я говорю таким чином, тому що я жінка/чоловік»). На сучасному етапі гендерних досліджень питання ставиться по-іншому: чоловіки та жінки використовують мову таким чином, і не інакше, для того, щоб бути адекватно сприйнятим(-ою) представниками протилежної статі.

У ході проведених досліджень, зокрема, встановлюється, що жіноча мова – у порівнянні з чоловічою – є менш категоричною і рясніє формами ввічливості, які менш характерні або невластиві взагалі чоловічій комунікативній поведінці. Якщо ж говорити про мову чоловіків та жінок на структурному рівні, то слід зауважити наступне:

- Речення чоловіків за своєю довжиною в середньому коротші жіночих.

- При аналізі синтаксичної структури текстів лінгвістами було виявлено, що чоловіки частіше використовують підрядний, а не сурядний зв'язок.

- Чоловіки частіше вживають складні синтаксичні конструкції.

- У чоловіків рідше зустрічаються окличні і питальні речення, рідше використовуються неповні речення й еліптичні конструкції.

- Зворотний порядок слів менш властивий чоловічій письмовій мові.

Наведені факти говорять про те, що між чоловічою і жіночою мовою, як письмовою, так і усною, існують певні розбіжності, що дозволяють говорити про цілу систему факторів, що впливають на ці відмінності чи зумовлюють їх.

Список літератури:

1. Кириліна А.В. Гендер: лінгвістичні аспекти –<http://www.feminist.org.ua/library/gender/lingvistic.php>

2. Основы гендерных исследований. Хрестоматия / Отв. ред. О. Воронина. – М.: МЦГИ-МВШСЭН, 2000. – 395 с.

3. Coates J. Language and Gender: A Reader. - Oxford: Blackwell Publishers, 1999. – 513 p.

4. Jespersen O. The Woman in Cameron. The Feminist Critique of Language. Second edition. – London: Routledge, 1990. – pp. 225–241.

5. Lakoff R. Language and Woman's Place. – Oxford University Press, 2004. – 320p.